

Omvärldsbevakning november 2019

Här finner du sammanställning på länkar till rapporter och utbildningar som informerats om i olika nyhetsbrev från till exempel Socialstyrelsen, SKL och RKA.

- **Socialstyrelsen byter till helt ny utbildningsportal i januari 2020**

För er som använder Socialstyrelsens utbildningsportal

(<https://utbildning.socialstyrelsen.se/>) sker det nu ändringar och alla som har registrerat konto där bör ha fått information redan. Men notera att vid bytet av system har de tyvärr ingen möjlighet flytta med alla externa användarkonton och information om genomförda utbildningar, vilket innebär att du behöver spara ner dina eventuella kursbevis senast 2019-12-20.

Så fort den nya utbildningsportalen är lanserad kan du skapa ett nytt kostnadsfritt användarkonto.

- **Digital verksamhetsutveckling i vården**

Detta är en sida från Socialstyrelsen som innehåller bland annat juridiskt stöd för dokumentation och vänder sig till den som arbetar i socialtjänsten och hälso- och sjukvården. Socialstyrelsen har utvecklat och vidareutvecklat det juridiska stödet med eHälsomyndigheten. [Du når sidan här →](#)

I oktober publicerades nya områden:

1. Regler för vårdgivaren vid vård på distans
2. Samverkan vid utskrivning från slutna hälso- och sjukvård
3. Skyddade personuppgifter och dokumentation
4. Ändamålsenlig och strukturerad dokumentation
5. Välfärdsteknik
6. Nationella läkemedelslistan
7. Sekretessbrytande bestämmelser när djur far illa – Lex Maja.

- **Stöd för individbaserad systematisk uppföljning på Kunskapsguiden**

Nytt material på Kunskapsguiden kan stödja socialtjänsten att komma igång med individbaserad systematisk uppföljning i klientarbetet. Systematisk uppföljning innebär att man dokumenterar arbetet med enskilda klienter och sammanställer informationen på gruppnivå i syfte att utveckla och förbättra verksamheten. Stöden består bland annat av en webbutbildning, handledning för fördjupning och stödmaterial för utbildare. [Du finner materialet här på Kunskapsguiden →](#)

- **Kostnader för ekonomiskt bistånd ökar (SKL Ekonomibloggen)**

Kommunernas kostnader för det ekonomiska biståndet ökar. En viktig orsak är att de statliga förändringarna inom arbetsmarknadspolitiken bidrar till en övervältring av kostnader till kommunerna. Kostnadsökningen av ekonomiskt bistånd 2019 förklaras inte enbart av att antalet individer blir fler utan även hushållens genomsnittliga behov av ekonomiskt bistånd ökar. Det kan bero på bland annat storleken på familjen, ökade boendekostnader eller att hushållen får minskade inkomster i form av till exempel aktivitetsstöd för deltagande i Arbetsförmedlingens insatser. Det finns i dag en oro hos många kommuner att nedläggningen av kontor och minskade medel till aktiviteter hos Arbetsförmedlingen ytterligare kommer att öka de kommunala kostnaderna. [Läs bloggen i sin helhet här →](#)

- **Se kompetensen som kan avlasta och komplettera (SKL Socialtjänstbloggen)**

Åsa Furén-Thulin lyfter i bloggen att för att möta behovet av personal behöver Socialtjänsten tänka nytt och ta in den kompetens vi vanligtvis inte ser. För att möta den utmaningen har SKL har tagit fram nio strategier. En av dem är "Breddad rekrytering" och handlar om att attrahera, rekrytera och behålla grupper som vi vanligtvis inte är så bra på att anställa i våra verksamheter. Det handlar om personer med funktionsnedsättning, nyanlända eller andra som står långt från arbetsmarknaden – personer vars kompetens kan berika, komplettera och avlasta en rad yrkeskategorier i välfärden. "Fler vägar in – Breddad rekrytering" är också namnet på ett projekt som tittar närmare på just detta. De arbetsuppgifter som inte kräver en viss legitimation eller utbildning blir till nya tjänster som kan matchas mot personer som står långt från arbetsmarknaden. Och genom att avlasta nuvarande medarbetare och erbjuda möjligheter för nya – kan kommunerna både och organisera arbetet på smartare och effektivare sätt. Projektet pågår fram till juni 2020.

[Läs bloggen här →](#)

[Läs om projektet "Fler vägar in – Breddad rekrytering" →](#)

- **Nytt tema om samordnad individuell planering på Kunskapsguiden**

Om en person har behov av insatser från både hälso- och sjukvården och socialtjänsten kan kommunen och regionen upprätta en individuell plan tillsammans. Ett nytt tema på Kunskapsguiden samlar information om samordnad individuell planering för äldre personer. [Du kan läsa mer här på Kunskapsguiden →](#)

- **Nationell samordnare för ökad kvalitet i äldreomsorgen utsedd**

I november 2019 utsåg regeringen en nationell samordnare (Göran Johnsson) som ska främja en hållbar kompetensförsörjning inom kommunalt finansierad vård och omsorg. Samordnaren ska stödja kommunerna genom att bland annat stimulera förändringsarbete för en attraktivare arbetsmiljö, stärka ledarskapet samt föreslå välfärdstekniska lösningar som kan avlasta personalen. Uppdraget ska redovisas senast den 15 juni 2021. [Du finner information om uppdraget här på regeringskansliet sida →](#)

- **Uppföljning av 2015–2018 års stimulansmedel för ökad bemanning inom äldreomsorgen**

Socialstyrelsen har haft i uppdrag av regeringen att administrera, fördela medel och löpande följa upp satsningen på en ökad bemanning inom äldreomsorgen. Den fjärde delrapporten är en uppföljning som utöver tidigare år även omfattar 2018 års stimulansmedel. [Läs Socialstyrelsens redovisning i sin helhet här →](#)

Enligt kommunernas redovisningar har stimulansmedlen i olika äldreomsorgsverksamheter använts på ett sätt som främjar en god vård och omsorg om äldre personer.

Några återkommande teman i redovisningarna är att kommunerna har åstadkommit förbättringar av

- teamen för trygg och säker hemgång efter sjukhusvistelse
- aktiviteterna för en meningsfull tillvaro för äldre personer med omsorgsinsatser, såväl enskilt som i grupp
- kontinuiteten i bemanningen
- rehabiliteringen
- nattbemanningen
- måltidssituationen
- möjligheterna för äldre personer att komma utomhus
- organisationen kring trygghetslarm.

- **Om Digitala vårdtjänster och artificiell intelligens i hälso- och sjukvården**

Regeringen gav i mars 2019 Socialstyrelsen i uppdrag att utifrån tidigare uppdrag om kartläggning av digitala vårdtjänster vidareutveckla förslagen om indikatorer och mätetal för uppföljning av hälso- och sjukvård som bedrivs via dessa tjänster och att kartlägga omfattningen av och inriktningen på användningen av artificiell intelligens (AI) inom hälso- och sjukvården. Rapporten vänder sig till regeringen i första hand men den kan också vara av intresse för beslutsfattare på nationell, regional och lokal nivå samt utförare av hälso- och sjukvård.

AI stöd används i dagsläget framförallt inom anamnes, diagnos och beslutsstöd. Andra områden där AI kommer till användning är monitorering och telemedicin. Där handlar det om fjärrövervakning av patienter med hjärtsvikt, digital vård i hemmet och fallprevention med hjälp av sensorer samt medicineringsboxar som ger patienten påminnelser om att det är dags att ta sin medicin och loggar uttaget. Användningen av artificiell intelligens, AI, i hälso- och sjukvården är fortfarande begränsad. Rapporten är utgiven av Socialstyrelsen. [Hela rapporten från Socialstyrelsen finner du här →](#)

- **Ny rapport: För en bättre demensvård - en utvärdering av Silviahemscertifieringen**

Stiftelsen Silviahemmet utbildar personal inom vård och omsorg av demenssjuka. För att undersöka på vilket sätt utbildning av personal och certifiering av verksamheter enligt Silviahemmets vårdfilosofi har påverkat det dagliga arbetet har Stiftelsen Stockholms läns Äldrecentrum studerat fyra olika verksamheter före och efter Silviahemscertifiering.

I rapporten framkommer bland annat att utbildningen är uppskattad och att det krävs målmedveten organisation och engagerat ledarskap för att förändra arbetssätt på en arbetsplats. Regelbundet arbete med reflektion har också visat sig vara värdefullt för det praktiska arbetet. [Läs rapporten här i sin helhet →](#)

- **Tips om bok ”Detta är demens – Fakta om en folksjukdom”**

Margareta Skog, sjuksköterska, forskare och föreläsare, vill öka kunskapen om demens hos dem som arbetar närmast patienten. I sin nya bok beskriver hon sjukdomens fem vanligaste former, som kan ge olika symtom. Margareta menar att vi pratar för övergripande om demens. Det behövs ökad kunskap om vad som är specifikt för olika patientgrupper. Hon lyfter specifika behov kring kommunikation, personlig hygien, måltider och sömn samt fallrisk. [Boken kan köpas här via Gothia Fortbildning →](#)

- **E-hälsomyndighetens årsrapport är klar**

E-hälsomyndigheten har i regleringsbrevet fått uppdraget att ta fram en rapport om förhållanden för digitalisering inom hälso- och sjukvård och socialtjänst. Rapporten tar i huvudsak upp de företeelser och drivkrafter som behövs för att Sverige år 2025 ska vara bäst i världen på att tillvarata digitaliseringens och e hälsans möjligheter. Bland annat framkommer att lösningar med hemmonitorering, sensorer och GPS-larm innebär i de flesta fall en kvalitetshöjning för den enskilde och bättre resursutnyttjande i den aktuella verksamheten. Samtidigt kan det fortfarande vara problem med grundläggande infrastruktur genom att det saknas mobilt/fast bredband till ordinärt boende och wifi i egna boenden. För att breddinförande av välfärdsteknik ska ske snabbare behövs långsiktig stimulans och expertstöd, nationellt och regionalt. Samtidigt behöver chefer och politiker stöd för att verksamhetsutveckla på ett ändamålsenligt och effektivt sätt. För att möta framtidens utmaningar krävs nya sätt att tänka och en djupare förståelse för vad som skapar värde för invånarna. Vi behöver också skapa nya och smartare samhällstjänster. Vi blir bättre på att se till användarnas behov, genom att arbeta med undersökningar, tjänstedesign och brukar- och patientmedverkan. Men vi behöver utveckla arbetssätten ytterligare. [Rapporten i sin helhet finner du här →](#)

- **Framtidsscenarier för kompetensförsörjningen inom hälso- och sjukvården**

I projektet ”Framtidsscenarier för hälso- och sjukvårdens kompetensförsörjning” har analysföretaget Kairos Future haft i uppdrag av Socialstyrelsen att, utifrån trendanalys och scenariometodik, identifiera drivkrafter och trender i samhället som har relevans för hälso- och sjukvårdens framtida kompetensförsörjning. Resultaten ska inte ses som korrekta faktapåståenden, utan som en framtidsspaning i ljuset av den trend- och scenariometodik som har använts och som har utgått från workshopdeltagarnas egna insikter inom respektive yrkesområde. Underlaget från workshopparna har bearbetats och tolkats självständigt av Kairos Future.

[Läs vidare här →](#)

- **Fri tid hos hemtjänsten i Västervik**

2017 började hemtjänsten i Västervik arbeta på ett nytt sätt. Det nya arbetssättet infördes både i den privata och den kommunala hemtjänsten efter ett beslut i Socialnämnden. Arbetssättet kallas Fri tid och är unikt för svensk hemtjänst. [Läs mer här på Sunt Arbetslivs sida →](#)

- **Tips på pris att söka: Carin Mannheimers pris till goda idéer inom äldreomsorg**

Nu utlyser forskningsfonden till Carin Mannheimers Minne ett nytt pris för goda idéer inom äldreomsorg och omsorg. Priset ska stimulera personal på alla nivåer inom äldreomsorg och omsorg att fundera över förändringar som leder till att äldre personer får det bättre. Deadline för ansökan är 31 januari 2020. Priset kan gå till allt från tekniska innovationer till idéer kring rutiner, miljö, eller förbättring av andra delar av verksamheten. [Läs mer här →](#)

- **Äldre tränar bättre med AR-glasögon**

Så kallade AR-glasögon, glasögon som förstärker verkligheten, kan hjälpa äldre och funktionshindrade att träna upp sin balans. Glasögonen gör det roligare att träna, samtidigt som de hjälper patienten att komma ihåg sina övningar. Forskarna har nu i en förstudie, med åtta äldre som hade problem med balansen, testat att träna med AR-glasögon. Enligt Sven Blomqvist har de överlag varit väldigt positiva och såg möjligheter med denna teknik att kunna träna hemma, både för egen och för andras del. [Läs artikeln här på forskning.se →](#)